

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Under juni, juli, augusti och september utkommer
Dagny med endast ett häfte månatligen.

1899

Ny följd ✧ II årg.

Häft. 14

DAGNY

TIDSKRIFT FÖR

SOCIALA OCH LITTERÄRA INTRESSEN

UTGIFVEN AF

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

ORGAN FÖR

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET,
FÖRENINGEN FÖR VÄLGÖRENHETENS ORDNANDE
OCH FÖRENINGEN HANDARBETETS VÄNNER

REDAKTÖR: *LOTTEN DAHLGREN*

INNEHÅLL:

- E. O—s: Den s. k. hvita slafhandeln. Skildring af den internationella kongressen i London den 21—23 juni 1899.
- G. H. v. K.: Hem för arbetande bildade kvinnor.
- KLARA JOHANSON: Det blåa förklädet.
- Litteratur: L. D.: Fulingens kärlekssaga af Prinsessan Karadja. — BGLL. Föten och den riktiga fressan på skodon af Anton Nyström. — K. J.: Les livres d'or de la science.
- Från skilda håll.

Textilafdelning, Thyra Grafström.
Kärdiga och påbörjade **Broderier** på siden, kläder, lärft- och yllesträmmlar, passande för **Dukar, Portiärer, Mattor, Kuddar, Servetter, dukar m. m.** Monster utföras. **Rekviritioner** från handsorten ombesörjas på ömsesidande.

2 Stora Vattngatan 2 (vid Brinkaberget), Stockholm. A. 7. 108/04.
Fullständigt **Handelsprov**, omfattande alla mekaniska läroämnen, språk, stenografi och maskinskriftnin. Arkuskursor, Terminus-kursor, 3 mån. kursor samt kursor i särskilda ämnen. Anmaldningar och uppläsningsvarje dag. Ny elever mottagas. **Prospekt** gratis på begäran. Skriftsiffratet fortgår oförändradt. Söndagslekt. 9—11 f. m.

SVECIA

Solidt, tidsenligt Lifförsäkringsbolag.
Ömsesidighetsprincip. — Svensk dödlighet.
Kvinnliga agenter och inspektörer antagas.
Kontor: *Regeringsgatan 3.*

SVECIA

Största lager af
Duktyger,
Lakans- och Örngåttelärfter,
Handdukar, Hollands, Madapolam,
Piqué, Broderier & Spetsar.

Specialité: **Damutstyslar,**
hvilka förfärdigas å egen Syateljier och levereras fullt färdiga, märkta
och tvättade.

Egen Tvätt- och Strykinrättning jemte Ångmangel.

K. M. LUNDBERG,
Stureplan.

Nya Hushållsskolan

(för bildade flickor). Grundad 1881.

Föreståndarinna: Fröken H. Cronius.

Nya Hushållsskolans Matsalar

Vestra Trädgårdsgatan 19.

OBS.! Särskild matsal för fruntimmer.

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå

54 Drottninggatan, kl. 11—4.

Råd lämnas i juridiska, ekonomiska och hygieniska frågor.

Upplysningar lämnas angående *läroanstalter* och *arbetsområden* tillgängliga för kvinnor.

Anmälningar mottagas till inträde i förbundets *sjukkassa*.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af förbundet, kunna blifva delegare i densamma.

Byrån mottager anmälningar af *nya medlemmar*.

Byrån mottager prenumeration å *tidskriften Dagny*.

För kapitalister, särskildt fruntimmer; har det länge varit ett önskningsmål att kunna öfverlämna värden af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom prisbillighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning

(Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4),

som under garanti af **Stockholms Enskilda Bank** åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten inflyttna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlottningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å inteckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen att inteckningarne blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos afdelningen deponerad inteckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter **Stockholms Enskilda Bank** därigenom uppkommen skada.

Förvaringsavgift: 50 öre för år pr 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Fredrika-Bremer-Förbundets

Jurist

lämnar åt kvinnor råd och upplysningar i juridiska och ekonomiska angelägenheter.

Träffas å förbundets byrå

54 Drottninggatan, 1 tr.

Onsdagar kl. 1/2 11—11 f. m.

Annonser för DAGNY

upptagas af

fröken Ingeborg Bergström, 31 Östermalmsgatan 31.

Aug. Magnusson

46 & 48 Vesterlånggatan 46 & 48

STOCKHOLM.

(Etablerad 1860.)

Största lager i Norden

af

Kulörta och Svarta Klädningstyger
i **Siden** och **Ylle**,
Bomullsvvaror, Kapptyger och Schalar.

Afdelningen

för å egen fabrik confectionerade artiklar, in-
rättad efter utländskt mönster, erbjuder ett

storartadt urval af **färdiggjorda**

Promenad- och Sällskapsklädningar,

Bluslif och Kjolar,

*Res-, Rid-, Velociped- o. Gymnastikdräk-
ter, Morgonrockar och Underkjolar m. m.*

Allt efter senaste modeller.

Riks-Telefon 6 26.
Allm. Telefon 28 67.

**Profver på begäran
kostnadsfritt.**

Riks-Telefon 6 26.
Allm. Telefon 28 67

Den s. k. hvita slafhandeln.

Skildring af den internationella kongressen i London
den 21—23 juni 1899.

Det torde vara bekant, att ett sällskap i London under namn af »The National Vigilance Association» sedan flere år tillbaka i sammanhang med sin öfriga verksamhet för främjande af sedlighet särskildt sökt motarbeta den skändliga handel med unga flickor, som af åtskilliga samvetslösa agenter bedrifves för att förse otuktshusen med nya offer. Sällskapet har genom anställande af särskilda detektiv-poliser vid de brittiska hamnarna och genom ett noggrannt öfvervakande af de resande vid järnvägsstationer m. m. lyckats till en viss grad förebygga, att unga flickor lockas i fördärf genom falska förespeglingar af lönande anställningar i främmande land. Hvilka svårigheter arbetet därvid erbjuder, framgår af en berättelse, som sällskapets sekreterare, Mr. Coote, meddelat. Han hade genom ett anonymt bref fått underrättelse, att tre unga flickor skulle på uppgifven dag afresa från en station i London, lockade af en bland de nämnda agenterna. Han vände sig med anledning häraf till polisen, men fick af inspektören det besked, att från dess sida intet kunde åtgöras, då bevisadt brott icke föreläge. Men det utlofvades honom, att två detektiv-konstaplar skulle få åtfölja honom till järnvägsstationen, om han ville söka genom öfvertalande förmå flickorna att afstå från resan. Mr. Coote och konstaplarna begåfvo sig af och träffade ganska riktigt flickorna och agenten, hvilken förhöll sig alldeles passiv. Men, sade Mr. Coote, resultatet af samtalet blef, att flickorna trodde, att det var jag och konstaplarna, som ville locka dem i fördärf, och däremot agenten, som var deras bästa och tillförlitligaste vän, hvilken de utan tvekan följde med.

Sällskapet vann alltmer den öfvertygelsen, att för motverkandet af denna handel erfordras internationella åtgärder, genom hvilka alla Europas länder gemensamt söka bekämpa densamma. Dit hör nästan i främsta rummet, att lockandet till osedlighet i alla länders lagar belägges med någorlunda likartade straff, hvarigenom det möjlig-

göres att, hvarhelst en sådan där agent anträffas, få honom gripen och utlämnad. För åstadkommande häraf önskade »The Vigilance Association» sända sin sekreterare, Mr. Coote, på en rundresa till de europeiska regeringarna, men den dryga utgift detta skulle förorsaka höll sällskapet tillbaka. Då en skrivelse till en af sällskapets gynnare med begäran om ett anslag af £ 200 blef utan svar, ansåg styrelsen detta som ett tecken att planen borde uppgifvas, men kort därefter mottog Mr. Coote ett bref från en dam af följande korta, men värtaliga innehåll: »Jag närsluter en anvisning på £ 200 för er ädla verksamhet». Vid efterhörandet hos denna dam meddelade hon att, då hon en dag tänkte efter, hvart hon lämpligast skulle sända den gåfva hon ville gifva, hade hon tämligen ofömodadt känt sig manad att sända den till »The Vigilance Association». Härmed var nu saken afgjord, och Mr. Coote företog en resa genom Holland, Belgien, Frankrike, Tyskland, Ryssland och de skandinaviska länderna.

Öfverallt vände sig Mr. Coote direkt till regeringarna, jämte det han i hvarje land sökte åvägbringa en nationalkomité för frågans behandling, särskildt i syfte att därigenom vinna ett organ, som vid eventuellt beslut om bildandet af ett internationellt förbund skulle kunna ingå såsom en länk däri. Från alla håll möttes Mr. Coote af det största deltagande för sitt värf, och då vissa regeringar förklarade sig villiga att sända officiellt ackrediterade ombud, sattes det till och med i fråga att gifva kongressen en fullt officiell karakter. Detta afböjdes likvisst af Lord Salisbury, som på tillfrågan svarade, att »kongressens syfte har Hennes Majestäts regerings fulla sympati, men att han icke trodde, att det skulle bäst befordras genom utnämmande af delegerade från regeringarna, utan att det vore att föredraga, det öfverläggningen ägde rum oberoende af något officiellt ingripande, samt att därefter det samlade bevismaterialet och de slutsatser, till hvilka man kommit, bragtes till regeringarnas kännedom». Enskildt hade Lord Salisbury låtit förstå, att han fruktade, det en så tidig officiell behandling skulle leda frågan in i den diplomatiska notväxlingens irrgångar och snarare försvåra lösningen än gagna den.

Så samlades emellertid i London delegerade från Österrike, Belgien, Danmark, Frankrike, Tyskland, Nederländerna, Norge, Ryssland, Sverige, Schweiz, England och Förenta Staterna i Amerika till ett antal af 134, hvarjämte från olika sällskap inom England anmälde sig icke mindre än 124 representanter, så att hela antalet af de hos »The Vigilance Association» formligen anmälda deltagarna

utgjorde 258. Men därutöfver deltog i kongressen åtskilliga intresserade personer, så att samlingen vid kongressens allmänna möten torde uppgått till mellan tre- och fyrahundra personer. För beredande af förhandlingarna, affattande af förslag till resolutioner m. m. utsågs en komité af 15 personer, representerande de olika nationalföreningarna, hvilken höll sitt första sammanträde under ordförandeskap af brukspatron *Tamm* den 19 juni och sedan under kongressens lopp upprepade gånger samlades, till sist efter kongressens slut den 23:e på eftermiddagen.

Kongressen inleddes genom en mottagning tisdagen den 20 juni på aftonen. Denna var anordnad af Mr. och Mrs. Thomasson från Boston och hölls i »The Royal Society of British Artists» lokal, där man från ett förrum kom in i en mindre sal, hvarest mötesmärket (tre små silkesbollar i hvitt och blått, hopfästade vid ett smalt band) af vänliga händer fästes på de delegerades bröst. Därjämte vidtogs för undvikande af presentationer och lättare stiftande af bekantskaper den praktiska åtgärden att vid sidan af mötesmärket fästes ett kort med den resp. personens titel och namn tydligt utskrifna. Detta gälde naturligtvis endast vid denna mottagning. Själfva mottagningen hölls i den stora utställningssalen, där en musik-kår under aftonens lopp spelade. Innanför denna sal lågo två mindre rum, där allahanda förfriskningar serverades. Såsom vanligt vid dessa internationella kongresser var snart den babelska förbistringen i gång, och engelska, franska, tyska, svenska surrade om hvartannat, till dess man slutligen knappast visste hvad man talade för språk. Det är vid sådana tillfällen man mer än någonsin önskar sig ett gemensamt världsspråk, helst då, såsom här, åtskilliga af fransmännen med senatorn M:r Bérenger i spetsen ihärdigt vägrade att förstå någonting annat än franska och därför under hela kongressen fordrade, att allting skulle öfversättas till detta språk. Det skulle varit intressant att höra hvad M:r Bérenger skulle sagt, om ryssarna framställt samma anspråk med afseende å ryskan.

Onsdagen den 21 juni samlades de delegerade till det första allmänna mötet i Westminster Palace Hotel. Den stora sal, i hvilken mötena höllas, var prydd med de olika ländernas flaggor, och bland dessa svajade i närheten af de stolar, som voro afsedda för oss svenskar, de kära blå och gula färgerna. I detta sammanhang må nämnas, att på den tredje mötesdagen, då rapporterna från Sverige delgäfvos, hade genom våra älskvärda svenska damers försorg alla de svenska delegerade blifvit försedda med små knapphåls-

buketter af blå och gula blommor. Vid hvarje allmänt möte följdes den ordning, att förhandlingarna inleddes med en s. k. öppning ceremony, vid hvilken för hvarje gång fyra herrar och damer af mera bemärkt samhällsställning hälsade deltagarna med hvar sitt korta tal (det var på förhand bestämdt, att denna ceremoni icke fick upptaga mer än en half timme, hvilket — såsom också en af talarne, Rev. Canon Scott Holland anmärkte — begränsade hvarje tal inom en tidrymd af sju och en half minut). Detta uppdrag hade så fördelats, att tribunen intogs första dagen af hertigen af Westminster (i parentes en af Englands rikaste män, som äger en stor del af den mark, på hvilken London är bygd, och hvars inkomster sägas uppgå till omkring 20,000 kronor *om dagen* eller öfver sju millioner kronor pr år), biskopen af London, Prebendary Webb-Peploe och Miss Ellice Hopkins, hvilken sistnämnda dock af sjukdom hindrades att infinna sig; andra dagen af kardinal-ärkebiskopen af Westminster, grefvinnan af Aberdeen, parlamentsledamoten Mr. Henry Wilson och Rev. Canon Scott Holland; tredje dagen af earlen af Aberdeen, lady Battersea, öfver-rabbinen d:r Adler och lord Kinnaird. Hvad som härvid genast torde falla i ögonen är, att det direkt religiösa elementet representerades första dagen af en af den engelska kyrkans biskopar, andra dagen af den katolske ärkebiskopen och tredje dagen af den israelitiske öfver-rabbinen. Man hade härmed velat gifva ett uttryck åt den grundsats, att i det verk, som förehafves, alla kunna sluta sig tillsammans utan hänsyn till religiös bekännelse, och man hade dessutom en särskild anledning att visa tacksamhet mot den mosaiska församlingen i London, emedan den så väsentligen bidragit till bestridande af kostnaderna för kongressen. Dessa uppgingo nämligen — oafsedt den storartade gästfrihet, som utvecklades — för lokal, tryckningskostnader, byrå m. m. till den efter våra förhållanden betydliga summan af £ 600 = 10,800 kronor, af hvilka den mosaiska församlingen lämnade £ 200 eller tredjedelen.

Efter afslutningen af »the opening ceremony» vidtog de egentliga kongress-förhandlingarna, under ordförandeskap första dagen af Mr. Percy Bunting, bekant för oss alla från federations-konferensen i Stockholm 1890, andra dagen af M:r Georges Picot, medlem af franska Institutet, och tredje dagen af grefve Bernstorff, kammärherre hos kejsaren af Tyskland. Så hade äfven i detta afseende de tre stora nationerna blifvit i tur och ordning representerade.

Förhandlingarna pågingo från klockan tio till tolf, hvarefter en timmes uppehåll gjordes för luncheon, och från klockan ett till

fyra eller half fem; de skulle så ordnas, att under förmiddagstim-
marna hufvudsakligen förekomme afgifvandet af rapporterna från de
olika länderna och under eftermiddagstimmarna diskussion. Härifrån
gjordes dock flere afvikelser, så att både diskussion företogs under
de första timmarna och föredrag af rapporter under de senare.

Att följa förhandlingarna i detalj skulle blifva alltför vidlyftigt.
Må det vara nog att beträffande rapporterna säga, det förekomsten
af den »hvita slafhandeln» till fullo konstaterades och i vissa delar
blottades i hela sin fasaväckande gestalt. Ett egendomligt intryck
gjorde det, då Mrs. Sheldon Amos (välbekant för alla medlemmar af
Federationen) meddelade, att från vissa håll rapporten innehöll, att
ingen sådan handel funnes, under det att »The Vigilance Association»
kunde genom upplysningar från annat håll konstatera, att den före-
komme äfven i dessa länder. Hon drog däraf den slutsatsen, att
där intet blifvit gjordt för att motarbeta slafhandeln eller ens vinna
tillförlitliga upplysningar om densamma. En liten tvist uppstod
mellan de franska och de schweitziska delegerade med anledning af
den framställning Madame de Tscharnier från Schweiz gjorde af den
behandling en ung flicka rönt i Paris, hvaremot fransmännen pro-
testerade, under påstående af professor Joly från Paris, att Frank-
rike vore endast ett genomfartsland för unga kvinnor, som drogos
till andra länder. Tvisten afslöts, då M:me Tscharnier förklarade,
att samtliga handlingar i ärendet blifvit öfverlämnade till den fran-
ska polisen och funnes där till påseende. En tämligen obehaglig
diskussion uppstod, efter det baronessan von Langenau afgifvit sin
rapport från Österrike, i det en ung dam, som själf haft anställning
såsom guvernant därstädes, liffigt protesterade mot den mörka skil-
dring baronessan von Langenau gjort af de unga utländskornas
ställning och särskildt betonade det förbiseende, hvartill hon gjort
sig skyldig, då hon icke omnämnt den verksamhet i detta hänseende,
som utöfvas af det katolska presterskapet. Protesten framfördes
med en viss häftighet och syntes vilja urarta till en tvist om prote-
stantism och katolicism, hvilket föranledde ordföranden att afbryta
det hela, under förklaring att han icke kunde tillåta indragandet i
diskussionen af denna fråga, hälst som intet angrepp vore tänkbart,
då baronessan von Langenau själf är katolik. I detta sammanhang
må nämnas, att inom expert-komitén uttalades tämligen oförbehåll-
samt af de franska delegerade, att de väntade det starkaste stödet
af protestantismen och ansågo striden mot slafhandeln mycket lättare
förd till seger i de protestantiska än i de katolska länderna.

På tal om de meningsskiljaktigheter, som förekommo, och hvilka på intet sätt störde den enighet, som i öfrigt utmärkte kongressen, kan jag icke underlåta att påpeka den grundåtskillnad i uppfattningen af den föreliggande frågan, som gick genom hela diskussionen såsom en underström. Jag menar framhållandet å ena sidan af den reglementerade prostitutionen såsom den väsentliga grundorsaken till den hvita slafhandeln, tillbakaskjutandet å andra sidan af denna fråga. Det är nog sannolikt, att M:r Minod (se Bulletin Continental n:o 7 d. å.) har rätt i sin åsikt, att, om frågan ställts till votering, en »ofantlig majoritet» af de delegerade skulle röstat mot den reglementerade prostitutionen. Talan å denna sida fördes rätt fram af professor Stuart (vi minnas honom ju såsom ordförande i Stockholmskonferensen 1890), Mr. Wilson och d:r Bonmariage från Brüssel samt framgick mera försiktigt af en stor del bland de gjorda uttalandena. Också var det egendomligt att gifva akt uppå, huru hvarje yttrande i denna riktning hälsades med lifliga och ihållande applåder. Den motsatta sidans talan fördes hufvudsakligen af M:r Bérenger och M:r Moncharville och gick egentligen ut på att icke nu upptaga frågan om undertryckande af otuktshusen, då man kunde befara, att regeringarna därigenom skulle blifva mindre villiga att lyssna till framställningarna om motverkande af den hvita slafhandeln. Huruvida något tyst aftal i denna riktning, såsom M:r Minod (anf. st.) påstår, förelåg mellan Mr. Coote och de franska delegerade, känner jag icke, men håller det icke för osannolikt. Inom expertkomitén gjorde sig den åsikten gällande, att det framför allt vore af vikt, att kongressen komme till ett *enhälligt* beslut, och att därför denna fråga finge skjutas åt sidan tills vidare, och samma åsikt var utan tvifvel kongressens, då resolutionerna utan minsta splittring fattades. Vi kunna för öfrigt till fullo instämma med M:r Minod, att »kongressen beträdt en väg, som med nödvändighet, med eller mot dess vilja, skall föra fram till målet» (nämligen upphäfvandet af den reglementerade prostitutionen).

Resultatet af kongressens förhandlingar föreligger i de af expertkomitén formulerade och af kongressen enhälligt antagna resolutionerna. Dessa dela sig i två stora hufvudgrupper. Den första, som hvilar på det under första mötesdagen fattade beslutet, att »kongressen gillar grundsatsen att bilda en permanent internationell organisation, som har att fullända och verkställa kongressens arbete», innehåller följande:

1. I hvarje land skall finnas en national-komité för bekämpande

af den hvita slafhandeln. Samtliga national-komitéer bilda kongressen.

De redan befintliga komitéer, som äro representerade vid denna kongress, utgöra komitéerna i sina resp. hemland; de hafva rätt att ändra sina egna konstitutioner, om de så finna för godt. I alla länder skola komitéer bildas, och det uppdrages åt Byrån att härutinnan taga initiativ.

2. Kongressen utser en internationell komité, bestående af två representanter för hvarje national-komité.
3. Kongressens Byrå skall bestå af de två engelska representanterna i den internationella komitén och af tre andra personer, som utses af »The National Vigilance Association». Hvarje national-komité har rätt att, om den så finner lämpligt, nämna en i London bosatt delegerad att närvara vid Byråns sammanträden.
4. Vid hvarje allmänt sammanträdande af kongressen bestämes tid och plats för nästa kongress; men den internationella komitén kan ändra tiden och platsen, i fall omständigheterna göra det önskvärdt.
5. Den internationella komitén sammanträder på kallelse af Byrån eller handlar genom brevväxling. Hvar tredje månad skall sådan brevväxling, som tid efter annan meddelar nödiga underrättelser, äga rum mellan Byrån och national-komitéerna. Hvarje national-komité utser en korrespondent.

Sedan sålunda själfva organisationen af ett internationellt förbund till bekämpande af den hvita slafhandeln blifvit fastställd, återstod att i den andra gruppen af resolutioner öfverenskomma om vissa hufvudpunkter för verksamheten. Det syntes expert-komitén, att denna till en början borde riktas hufvudsakligen därpå att så vidt som möjligt definiera själfva brottet och få detta skäligen likformigt straffbart i alla länders lagstiftning (detta särskildt med afseende på möjligheten af brottslingens utlämnande i främmande land) samt att ordna frågan om rätta platsen för väckande af åtal (jurisdiktion). I följd häraf framlade expert-komitén följande förslag till resolution, hvilket på tredje och sista mötesdagen af kongressen likaledes enhälligt antogs:

Kongressen uttalar den önskan,

- A. att regeringarna måtte träffa öfverenskommelse om
  1. att straffa, så vidt möjligt med straff af samma grad, den som med våld, list, missbruk af myndighet eller på

något annat sätt af tvång förleder kvinnor eller unga flickor att öfverlämna sig åt otukt; och i de fall, då personer anklagas för detta brott,

2. vidtaga samtidiga undersökningar af brottet, när de fakta, som konstituera det, falla inom olika länder,
3. att förebygga hvarje tvist om jurisdiktion genom att bestämma rätta platsen för väckande af åtal,
4. att ingå internationella fördrag om utlämnande af den anklagade.

- B. Att välgörenhets- och barmhertighetsföreningarna i de särskilda länderna må ingå en fast och stadigvarande öfverenskommelse att meddela hvarandra underrättelse om kvinnors utflyttning (emigration) under misstänkta omständigheter och att åtaga sig att beskydda emigranterna vid deras ankomst.
- C. Att en noggrann och fallständig förteckning må uppgöras öfver alla föreningar i de olika länderna, som äro i stånd till och villiga att åtaga sig denna förpliktelse.
- D. Att denna förteckning må tillställas alla regeringar och föreningar.

Vid punkten A mom. 1 gjordes under diskussionen det tillägg, att straffet måtte gälla icke blott förledandet att hängifva sig åt otuktslif, utan äfven tvingandet att fortsätta ett sådant lif, hvilket tillägg öfverlämnades åt expert-komitén för behandling och vid dess sammanträde efter kongressens slut också af komitén godkändes.

Slutligen gjordes på hemställan af de engelska delegerade till protokollet det uttalande,

att kongressen förklarar de förestående resolutionerna innefatta endast det minimum af kongressens önskingar, hvilket kan genast vinnas.

I öfverensstämmelse med föreskriften i den första hufvudgruppens mom. 4 bestämde kongressen, att nästa kongress skall hållas år 1891 i Schweitz å plats, som bestämmes af den schweitziska nationalkomitén.

Sedan de skilda ländernas representanter framburit sina tacksägelser till dem, som föranstaltat denna kongress, och särskildt till »The Vigilance Association» och dess sekreterare Mr. Coote, samt sedan ett uttalande af tacksamhet till ordföranden skett, afslöts kongressen.

Det skulle emellertid vara både ofullständigt i redogörelsen och otacksamt att icke nämna något om den storartade gästfrihet,

som bevisades alla de främmande deltagarna i kongressen. Redan förut hade ju kommit oss till handa inbjudningar att, under hela den tid kongressen varade, bo och vistas inom enskilda familjer i själfva London och dess omedelbara närhet. Om den gästfrihet och synnerliga välvilja, som där visades oss, torde de enskilda deltagarna, hvar för sig, hafva mycket att förtälja. Men dessutom inbjödos vi till mottagningar, af hvilka den första, på tisdags afton, redan blifvit omnämnd. Den andra hölls på torsdags afton kl. 10—12, då vi voro inbjudna af hertiginnan af Westminster i det hertigliga palatset. Om denna mottagning skall jag nämna något längre fram. Den tredje och sista mottagningen ägde rum på fredags afton hos Mr. och Mrs. Bunting i deras hem.

Hvad som däremot var en fullständig öfverraskning, var det, att vi hvarje dag under kongressen inbjödos att under uppehållet i förhandlingarna kl. 12—1 intaga luncheon i hotellet, där kongressen samlades. Denna inbjudning var utfärdad första dagen af komitén för upphäfvande af den reglementerade prostitutionen, andra dagen af parlamentsledamoten Mr. Samuel Smith och tredje dagen af »The Vigilance Association». Hvad som gaf åt dessa måltidssamlingar en egendomlig karakter, var det, att vid slutet af hvarje höllos åtskilliga »speeches» öfver skilda ämnen, så att de utgjorde liksom en liten serie af särskilda förhandlingar mellan kongressens öfverläggningar, ett slags kongress inom kongressen. Den första dagen talade professor Stuart, Mrs. Archibald Little och M:me Klerck från Holland, hvilka alla framhöllo nödvändigheten af den reglementerade prostitutionens upphäfvande, om man skall kunna motarbeta den hvita slafhandeln. Den tredje dagen inskränkte sig talen hufvudsakligen till uttalanden af de delegerades tacksamhet för Mr. Coote, hvarvid särskildt brukspatron Tamm förde vår talan i ett hjärtevarmt föredrag, som han avslöt med en kraftig »handskakning» med Mr. Coote.

Det är egentligen vid talen den andra dagen efter luncheon jag skulle vilja dröja, emedan de voro af stort intresse och indirekt återföra mig till hertiginnans af Westminster mottagning på aftonen samma dag. Inbjudaren Mr. Smith vände sig nämligen till de närvarande med det meddelande, att han och M:r Bérenger, den förre i London, den senare i Paris, stodo i spetsen för en förening till undertryckande af osedlig litteratur m. m. Han påkallade kongressens sympati och medverkan för detta syftemål och nämnde därvid särskildt tre källor för osedlighet, som borde tillstoppas. Den rent

osedliga litteraturen, affischeringen, bilderna komme tydligtvis i första rummet. M:r Bérenger berättade i ett följande tal, att han egentligen börjat verka för undertryckande af dessa ting, då han en dag vid sin hemkomst fann på ett plank midt emot sin bostad uppklistrad en affisch i skrikande färger, framställande en fullständigt naken kvinna med uppgift om adressen, där hon förevisades. Men såsom bidragande orsaker nämnde Mr. Smith teatrarna och slutligen för det tredje damernas dräkt. Det är detta sista, som leder mig tillbaka till den förut omtalade mottagningen hos hertiginnan af Westminster, ty där gafs illustrationen till föredraget. Förhållandet var nämligen, att hertiginnan ställt vår mottagning i samband med en större »reception» af hennes umgängeskrets inom den engelska aristokratien, och vi hade således nöjet icke allenast att få se de hertigligen praktrummen med sin berömda tafvelsamling (hufvudsakligen målningar af Rembrandt), utan ock att få en tydlig föreställning om de högaristokratiska engelska damernas klädedräkt. Jag kan — äfven med fara att stöta för hufvudet genom min grofhet — icke finna något annat uttryck att beteckna den med än — *oanständig*. Jag läste tillfälligtvis härom dagen — jag tror i en följetong — att en äkta man sade till sin hustru, att han tyckte, det sömmeriskan för alla de penningar klädningen kostat väl kunnat bestå litet mera tyg öfver axlarna. Det är just precis den tanke, som jag tror föll oss alla in vid åsynen af de engelska damerna. Jag menar mig icke begå någon indiskretion, då jag omtalar, att jag händelsevis kom att höra ett samtal mellan två af våra ärbart klädda svenska damer, som skämtade med hvarandra öfver deras så betydligt afvikande klädedräkt. Den ena af dem utbrast därvid med mycken indignation: »Det får jag säga, att om jag icke får vara med i societeten på andra villkor, än att jag skall vara naken, då afstår jag hellre». Jag skulle gärna velat öfversätta detta till engelska och ropa ut det, så att det dånat i salen, men för att icke ställa till skandal, så — gick jag min väg.

Ännu blott ett slutord! — Jag träffade alldeles händelsevis i en omnibus den gamle, ärevördige människovännen d:r Paton och blef presenterad för honom (han gjorde mig i förbigående sagdt en stor tjänst vid mina bemödanden att få kännedom om de s. k. skolkare-skolorna). Han var alldeles entusiasmerad öfver vår kongress, hvilken han på grund af sin ålder (han är några och åttio år) icke själf vågade bevista. I sin hänförelse sade han bland annat: »Denna kongress skrifer ett nytt blad i mänsklighetens

historia». Jag skulle vilja något modifiera detta hans yttrande. Jag hoppas, att denna kongress skrivit *de första raderna* af ett nytt blad i mänsklighetens historia; hurudan fortsättningen skall blifva, det beror af dig, ärade läsarinna och läsare.

E. O—s.

Hem för arbetande bildade kvinnor.

Under den nyligen afslutade internationella kvinnokongressen i London förekom till behandling bland annat frågan om anskaffande af bättre bostäder för de bildade kvinnor, som genom olika slags sysselsättning förtjäna sitt uppehälle. Denna fråga har särskildt i London länge varit brännande och det väckte därför ett mycket lifligt intresse, när af *mr Gilbert Parker* framlades ett, såsom det synes, fullt tillfredsställande förslag att lösa densamma. Såväl de närvarande kongressmedlemmarna som större delen af Londonpressen mottog mr Parkers förslag på det mest sympatiska sätt; endast på grund häraf torde detsamma förtjäna ett omnämnande i Dagny, men härtill kommer, att förslaget i åtskilliga delar torde äga sin tillämpning för stockholmska förhållanden och säkert torde vara, att de svåra missförhållanden i bostadsväg, som f. n. existera i Stockholm för alla samhällsklasser och ej minst för de personer, hvarom här är fråga, kräfva en skyndsam ändring. Det torde därför vara af intresse att med några få ord referera det omnämnda förslaget.

Mr Parker lämnade först en ganska dyster skildring af de i London arbetande bildade kvinnornas löne- och bostadsförhållanden. Antalet bildade kvinnor som i London förtjäna sitt uppehälle synes uppgå till en half million. Deras årliga förtjänst växlar mellan 50 och 140 p. st. och veckoaflöningen uppgår i allmänhet till 25 å 30 shilling.* På åtskilliga håll är likväl aflöningen betydligt lägre, såsom å Krigsdepartementet, där 15 å 16 sh. betalas pr vecka med en årlig förhöjning af 1 å 1½ sh. i veckan.

Är nu denna aflöning af 25 å 30 shilling pr vecka tillräcklig för en person med små anspråk? Mr Parker svarar med att visa, att ett fruntimmer som önskar ha ett eget, ehuru anspråkslöst hem, som vill ha någorlunda kraftig föda, men som i öfrigt iakttager stor

* 1 pund sterling = 18 kr.; 1 shilling = 0,90 kr.; 1 d. (penny) = 7,5 öre.

sparsamhet, ej kan nedbringa en veckas utgifter under 27 à 28 sh. Dessa utgifter specificeras sålunda: hyra för ett rum i någon central del af staden (lägst) 9 sh., mat 10 sh., lunch nära arbetsplatsen 2 sh., ljus, kol 1 sh. 6 d., bad 1 sh., 6 d., spårvagns- eller omnibusbiljetter 6 d. och diverse utgifter 2 sh. 6 d. Dessa utgiftsposter kunna ej reduceras, utan att obehag, otrefnad eller svält uppstår. Visserligen kan ett rum erhållas billigare i förstäderna, men då måste man dagligen anlita järnvägen, hvilket isynnerhet kvällstiden är obehagligt, och att använda velociped är vanligen ogörligt i Londons centrala delar. Hela veckolönen åtgår sålunda till bostads- och lefnadsomkostnaderna. Intet återstår för anskaffning af kläder m. m., ej heller kan under vanliga förhållanden någon del af inkomsten användas till ett aldrig så obetydligt underhåll af någon anhörig eller till några som helst nöjen, hvilka dock äro behöfliga för hvarje människa.

När mr Parker sålunda efter en noggrann utredning, hvars resultat vi här endast kunnat återge, kommit till den slutsatsen, att något ovillkorligen *måste* göras för att minska bostads- och lefnadsomkostnaderna (då någon löneförhöjning väl ej är att vänta under den närmaste framtiden), framställer han den helt naturliga frågan: Hvad bör göras? Som svar härpå lämnade han ett förslag, som i korthet skall här återgifvas:

I någon af Londons centrala delar, såsom Westminster eller Bloomsbury, uppföres ett hus med lägenheter för 400 personer. Ett dylikt företag bör ej få en verklig eller skenbar karakter af välörenhet; bolaget — ty ett sådant skulle realisera planen — borde beräkna 5 % ränta å sina pengar; att en dylik ränta bör kunna erhållas, har förslagsställaren visat med siffror, som granskats och jämförts af sakkunniga personer. Huset skulle naturligtvis ha ett pryddigt yttre, alla de nyaste sanitära anordningarna borde tillämpas och hufvudvikten läggas vid att åstadkomma trefnad och bekvämlighet för hyresgästerna. Elektriskt ljus skulle införas öfverallt och i hvarje våning borde finnas 8—10 badrum. Sofrummen skulle vara af 3 olika slag: 280 st. mindre dylika med en veckohyra af 5 shilling, 70 st. större för 7 sh. 6 d. pr vecka samt 50 dubletter, afsedda för systrar eller vänner, med en hyra uppgående till 8 sh. pr vecka. Hvarje rum skall förses med ett skåp i en utskärning i väggen, en soffa och stolar, tvättställ samt en byrå, som användes till toilettbord. Utom dessa sofrum skola finnas följande sällskapsrum: 1 matsal, 2—3 förmak, 1 läsrum, hvilka alla fritt få dispo-

neras af hyresgästerna, samt dessutom ett halft dussin mottagningsrum, som mot en afgift af omkring 1 sh. å $\frac{1}{6}$ pr kväll uthyras till hyresgästerna, när dessa önska se vänner eller släktingar.

I matsalen serveras mat till billiga priser. Afgiften för denna erlägges pr vecka. I svenskt mynt fördela sig utgifterna sålunda:

7 frukostar å 25 öre.....	kr. 1: 75
6 middagar å 60 »	» 3: 60
1 d:o (söndag)	» 0: 75
1 lunch (söndag)	» 0: 45
bad, ljus, tvätt, städning m. m. ...	» 2: 45

Kr. 9: —

Under beräkning att inkomsterna äro 25 sh. pr vecka och ett af de mindre rummen användes (5 sh.), skulle sålunda, sedan hyra och lefnadsomkostnader frånräknats, återstå omkring 10 shillings för kläder, nöjen o. s. v.

Mr Parker redogjorde härefter för några praktiska anordningar som borde iakttagas; såsom att en sömmerska skulle vara boende inom huset i och för lagning af kläder, att likaså en sköterska borde finnas till hands vid sjukdomsfall o. s. v. Inga besvärliga regler borde f. ö. vara gällande. Ej andra än arbetande bildade kvinnor finge mottagas; ansökan om plats i hemmet borde prövas af förestånderskan, på hvilkens duglighet och takt företagets framgång till en stor del måste bero.

Företagets finansiella sida, som här ej torde behöfva i detalj återgifvas, afhandlades utförligt af mr Parker. Samtliga utgifter för uppförandet af huset, möbler m. m., beräknas till omkr. 26,000 p. st. Skatter, löner, ljus, värme, reparation m. m. antagas uppgå till närmare 4,000 p. st. Härtill kommer 5 % ränta å byggnader, möbler m. m., tomthyra, amortering, uppgående till ej fullt 2,000 p. st. Inkomsterna, d. v. s. hyrorna för rummen, öfverskjuta samtliga utgifterna med omkring 200 p. st. Det torde böra anmärkas, att dessa beräkningar ej äro rena fantasier, utan tvärtom grunda sig på redan existerande, med den angifna planen i det närmaste öfverensstämmande, ehuru betydligt mindre företag. Siffrorna äro dessutom granskade af sakkunniga personer, hvarför hela förslaget, enligt hyad en af de större Londontidningarna betonat, är så väl utredt och behovet af ett dylikt hem så trängande, att det endast behöfves litet företagsamhet för att planen skall kunna förverkligas. Utan tvifvel kommer äfven ett dylikt hus till stånd i London.

* * *

Kan ett företag i ofvan antydda riktning ha någon betydelse för Stockholmsförhållanden? Det vore önskligt om de personer, hvilkas ställning skulle bättras genom företaget, meddelade sina åsikter i denna fråga. Skulle, såsom vi antaga, en modifierad form af detta förslag visa sig vara behöflig och nödvändig för de bildade kvinnor i Stockholm, som på olika sätt förtjäna sitt uppehälle och som nu mer än någonsin plågas af öfvermodiga hyresvärdar, är det att hoppas att några 5-procentsfilantroper ej skola töfva att komma till hjälp för att förverkliga planen.

G. H. v. K.

Det blåa förklädet.

»Man går aldrig förgäfvad på gatan», anförtrorde mig en gång en underlig människa, och det låg en betvingande trovärdighet i hans röst, då han utredde hurusom han aldrig kunde gå ett par kvarter utan att upplefva åtskilligt och huru hvarje hans vandring skänkte honom stoff till en tjock bok, som han aldrig hann börja, innan han måste ge sig ut igen. Ingen misstänkte honom för att observera något, ty han ägde denna nyckfulla närsynthet, som berättigar en person att utan hälsning snudda förbi sina bekanta men icke hindrar honom att vika om hörnet, så fort en flik af dem skymtar i fjärran... Men främlingen, som han mötte, såg han rätt igenom vid ett ögonkast, och han hörde tydligt hvad två förbigående hviskade till hvarann i sina hjärtan, fastän en brandkår mycket lätt kunde passera honom obemärkt och fastän han røjde stor svårighet att uppfatta frågor, som hans vänner skreko honom i örat.

Han var typen för en gatudrömmare, men han är död nu och upplefver väl ingenting mer.

Jag mindes honom en dag, en af sommarens hetaste och blåaste dagar, då jag gick långsamt framåt en tom, bred gata, en fullkomlig godtköps-gata, där intet hus var äldre än tio år och ingen bottenvåning saknade sin kortvaruhandel och sin cigarrbod. Jag trodde till en början, att jag ensam dominerade gatan, dock utan att känna någon fröjd öfver detta faktum, men plötsligt varseblef jag, att vi voro flere stycken, och i detsamma greps jag af ett starkt intresse för situationen.

Först och främst var där, på skuggsidan af gatan, en liteu hvitklädd flicka, som jag i en hast taxerade till fem år. Hennes runda ansikte glödde under babyhatten, ty hon var upptagen af en mycket ansträngande sysselsättning, som tog både kroppskrafter och själsnärvaro starkt i anspråk. Hon kastade nämligen en stor grå gummiboll mot en stor brun port och fångade den i sina små röda händer, när den kom tillbaka.

Ty bollen kom ideligen tillbaka! Hade den inte det gjort, så skulle det inte händt så mycket den dagen . . .

På trottoaren midt emot, rätt i solgasset, stod ett blått förkläde orörligt och grubblande, i färd med att genom en knagglig och vidlyftig tankeoperation söka utfundera hvad det var för en dold kraft, som kom den förhäxade bollen att alltjämt återvända till händerna, som slungade bort den.

Det blåa förklädet avslutades nertill af ett par små svartbruna fötter och rundade sig upptill i ett solbrändt hufvud med trubbiga drag och hvitgult hår. Allt detta tillsammans bildade en liten man, som såg ut att upplefva sin tredje sommar.

Ja som sagdt, det blåa förklädet laborerade med en gåta. En sten, som det nyss låtit falla ur en af sina slappt utefter sidorna hängande händer, tydde på att det understödt sitt intellektuella arbete med praktiska experimenter, som emellertid snarare krånglat till problemet.

Den lilla hvitklädda kastade då och då en triumferande blick öfver axeln. Hon insåg det blåa förklädets bryderi och glädde sig åt det. Men förklädet vred sig icke af blygsel inför dessa impertinenta blickar, som jag skulle ha gjort, det förändrade icke en min, det grubblade lugnt vidare, icke i resignerad förtviflan utan i energisk hoppfullhet. Det visste ännu icke, att det finns saker, som icke låta utgrunda sig!

Men under det bollen metodiskt flög upp och ner mellan den stora bruna porten och de små röda händerna och under det de blåa ögonen, som hörde till det blåa förklädet, flögo med så långt de kunde komma utan att sätta det runda hufvudet i rörelse, nalkades Ödet.

Det kom på soltrottoaren och gick med långa steg, som dånade mot asfalten. Det var en ung herre i ljusa sommarkläder och med en resväska i handen. Han skulle till ångbåten och hade naturligtvis kommit åstad i sista minuten. Det var emellertid inte precis därför han klef så raskt på och lyfte sulorna så högt. Han hade

för vana att gå så där, för öfrigt kunde han mycket väl fara med någon annan båt, som gick någon annanstans — det bara roade honom att se om han skulle hinna fram i tid, fastän han gick längsta vägen.

Han hörde inte till det affärsmässiga och maskinklippta slaget, han hade en ljuslockig peruk, som böljade fram under halmhatten, och han såg godmodigt lefnadsglad ut som den sorgglöst vandrande hjälten i en tysk novell. Man tänker sig aldrig ödet i den gestalten.

Jag såg det komma, men hvad skulle jag göra? Jag var för långt borta, och för öfrigt kunde det ju hända, att katastrofen uteblef.

Nej, det hände inte. Det gick fortare än jag anade. Jag såg ett blått bylte skjuta upp i luften och sedan falla platt ned på trottoaren.

I nästa sekund förstod jag, att den unge herrns fot hade fattat tag i det blåa förklädet och fört det med på sin luftresa. Det var ungefär så jag hade tänkt mig det på förhand.

Det blåa förklädet låg ett ögonblick alldeles stilla, sedan reste det sig hastigt upp och blef stående i tankar; men denna gången gälde de icke den märkvärdiga bollen, ej heller rörde de sig kring den unge herrn, som redan hade hunnit ett godt stycke bort och som pysen i förklädet aldrig hade fått syn på.

Det låg ångest i hans uttryck nu. Lifvet gaf honom för många gåtor. Detta var hans första spark. Hvar kom den ifrån? Hvarför fick han den? Skulle det komma fler?

Plötsligt förvredos hans drag till en min af deciderad smärta, han lade handen på sitt högra knä och började linka framåt, gni-dande sig längs det blåa förklädet och ömkligt gråtande.

Hans sätt att gråta frapperade mig och spred ljus öfver hans familjeförhållanden. Han snyftade inte, han var alldeles tyst och tårarna samlade sig i ögonen och stannade där med undantag af två stora droppar, som långsamt åkte ned och plöjde ett par ljusa strimmor på kinderna. Det blef klart för mig, att han inte hade några syskon och inga lekkamrater, att hans mor inte hade tid att sysselsätta sig med honom och att han således inte plägade ha någon att gråta för.

Den unge herrn var emellertid icke alldeles omedveten om att han föröfvat något slags åverkan, fastän han i första ögonblicket icke gitte undersöka det lilla skynke, som hans fot hade trasslat in sig i.

Nu vände han sig aningsfullt om och uppfattade genast sakenas ställning. Med några väldiga språng nådde han det blåa förklädet, klappade det på hufvudet och började tala en mängd vänliga ord med samma faderligt ömma röst, som jag tänker att han brukar använda mot sin egen minsta syster.

»Slog du dig? Slog du dig mycket? Stackars liten! Så ja lilla pysen, så ja...»

Pysen grät inte längre och kände ingen smärta. Hans drag hade jämnats ut igen, och han började resigneradt fundera på nytt. Hvar kom den fine herrn ifrån och hvarför talade han till honom?

Då tog den unge herrn en tjugofemöring ur västfickan och, tryckte den i pysens hand, hvarpå han marscherar åstad igen, dubbelt så lefnadsglad som förut.

Pysen såg ett ögonblick på slanten, och vid det han såg, vek eftertankens moln från hans anlete och efterträddes af en frejdig beslutsamhet, som icke var fri från en nyans af öfversitteri.

Han kastar en nonchalant blick öfver gatan till den vitklädda, som har tappat bollen och afundsamt iakttager händelserna på solsidan, kramar myntet hårdt i högra handen, placerar sina korta armar på ryggen och börjar marschera med högburset hufvud framåt sin trottoar. Det var pengar värdt att se honom gå. Han lyfte benen så högt han möjligtvis kunde och satte ned fötterna, så att det sade klapp! i asfalten.

Intet drömmande nu längre, intet grubbel öfver lifvets irriterande och bittra gåtor! Rikedomen hade tystat hans andes kraf och lagt balsam på hans kropps plågor. Filosofen hade förvandlats till kapitalist och det blåa förklädet skulle försvinna genom dörren till boden med karamellburkarna...

Klara Johanson.

Litteratur.

Fulingens kärlekssaga. Berättelse af *Prinsessan Karadja*.

Titeln på föreliggande berättelse är icke lyckligt vald. Bara namnet »Fulingens kärlekssaga» ger föreställningen om något groteskt och underklassigt som på förhand prevenerar en mot arbetet. Men öfvervinner man sin motvilja och tar itu med den lilla eldröda boken med den osympatiska titeln, skall man finna sig högst angenämt öfverraskad. Åtminstone var detta fallet med mig. »Fu-

lingens kärlekssaga» är helt enkelt en bit människohistoria lika varmt känd som fint berättad, och när man läst den till slut, hvilket man gör med oblandadt nöje, är man försonad äfven med titeln, som af sammanhanget får en vacker och fullt tillfredsställande motivering.

Den lilla »sagan», som för öfrigt är så gripen ur verkligheten, att säkert hvem som helst af oss sett den mången gång utspelas inför sina ögon på lifvets scen, skildrar konflikten mellan en skön och en lumpen själ och hur den förra, äfven i sitt nederlag, blir den segrande. Det är blott ett steg mellan det sublima och det löjlige, är det sagdt. Att veta att hålla balansen mellan dessa ytterheter och aldrig ett ögonblick låta det väga öfver åt orätt sida, är en stor konst, som, då det är fråga om ett litterärt verk, blott den kan, som i sig har ämne till en psykolog. Att förf. till den lilla berättelse, jag här anmäler, sitter inne med stora föutsättningar till en sådan, därom lämnar »Fulingens kärlekssaga» det bästa vittnesbörd.

L. D.

* * *

Foten och den riktiga formen på skodon af *Anton Nyström*,
medicine doktor. Andra omarbetade uppl.

Då år 1867 första upplagan af detta arbete utkom, mottogs det med mycken välvilja af både läkarna och allmänheten. Någon egentlig gensaga mot de förordade reformerna förekom knappast annat än från skomakarnas sida, men var där ganska skarp och tog sig uttryck icke endast i muntliga uttalanden till kunderna utan äfven i ledande artiklar i tidningspressen. Dock dröjde det icke så länge förrän äfven flera af dessa yrkesidkare sökte att i praktiken tillämpa den revolutionära läran, att skodonen böra göras efter fotens form. I det stora hela torde man kunna säga att under de följande årtiondena en riktigare princip rörande fotbeklädnaden började att göra sig gällande.

Olyckligtvis var allmänhetens begrepp om människokroppens skönhet allt för snedvridet för att tillåta fotens naturliga form få anses för något vackert, och snart voro trots alla förnuftsskäl, och trots alla ansatser till det bättre, de spetsiga skodonen lika moderna som någonsin förut. Liksom det allsmåttiga modet kräfde och kräfver att kvinnans midja skall göras smalare än hvad den af naturen är skapad, så skulle äfven människofotens form ändras för att tillfredsställa en förfinad smak. »Stortån skall peka i midten af skon» är den vanliga regel, efter hvilken ännu den dag som är skodonen fabriceras och fötterna »förbättras». Läger man ett par sådana skodon bredvid hvarandra, finner man att stortåspetsarna vanligen äro på ett afstånd af 3—4 tum från hvarandra. På ett par »fysiologiska» skodon i samma läge skola däremot sulorna vidröra hvarandra på insidorna, och stortåspetsarne ligga bredvid hvarandra.

En ny upplaga af doktor Nyströms bok om »Foten» hade verkligen blifvit af behovet påkallad.

Mången, som villigt erkänner de icke blott synbara utan framför allt känbara olägenheter, som den vanliga skoformen medför, fruktar dock de »fysiologiska» skodonen, därför »att de äro så klumpiga och fula». Sådana kunna de visserligen vara, men det behöfva de alls icke, ty en skomakare med smak och förmåga kan mycket väl åstadkomma både vackra och eleganta fysiologiska skodon. Till och med bland de maskingjorda skodonen torde man numera, om man vill göra sig något besvär, finna sådana, som äro så pass mycket »gjorda åt hvar sin fot», att fotens och särskildt stortåns ställning icke allt för mycket förryckes.

Viktigast är dock fotbeklädadens form för det uppväxande släktet. I barnets fot äro ännu ben och senor så vecka och tänjbara, att äfven ett mindre, men ofta upprepadt tryck, till och med af en för liten och för hårdt tilldragen strumpa, kan verka skadligt och missbildande. Här är det ovillkorligen föräldrars och uppfostrares plikt att tillse, det icke oförståndig sientrian och simpel fåfänga få förkrympa och vanskapa ett af människans nyttigaste och, om det rätt skötes, äfven vackraste organ.

Mätte den lilla boken bli spridd till rätt många hem, ty vi äro öfvertygade om att hvar och en, som vill göra sig besväret att läsa igenom de för öfrigt lättfattligt och ledigt skrifna 39 sidorna, skall finna det klokt och rätt att i praktiken tillämpa de råd och anvisningar, som där lämnas.

Bgll.

* * *

Les livres d'or de la science.

En serie populärvetenskapliga miniatyrböcker, som erbjuda den sällsynta sammanställningen af en elegant utstyrelse och ett synnerligen lågt pris, utkommer sedan i fjor hos förläggarefirman Schleicher frères i Paris och är väl värd att blifva känd af den svenska publiken, som troligen icke har utsikt att erhålla något motsvarande på sitt språk. Dessa små nätta volymer äro skrifna af mycket kompetenta författare med auktoritet inom sina respektive fack och sakna den paragrafindelade torrhet, som ofta karakteriserar franska kompendier. Det förträffliga papperet och de intressanta och välgjorda illustrationerna, som till stor del reproducera förstklassiga konstverk, gör den futtiga utgift af 1 franc, som man måste underkasta sig för att komma i besittning af en »livre d'or», till en positiv inkomst.

Af de nummer, som kommit oss tillhanda, ligga somliga till sitt innehåll alltför fjärran från min sfär för att jag skulle kunna tillåta mig annat än en ytterst generellt hållen beundran. Sådana äro *Pour devenir médecin*, som nog har sitt specialintresse för medicinare, *Les microbes et la mort*, *La mer, les marins et les sauteurs* samt *Les feux et les eaux*, en med Guido Renis Aurora och citat från Victor Hugo smyckad historik öfver två af de fyra elementer, som enligt Schillers kända punschvisa bilda världen.

Professor Charles Richets passionerade fredsbok *Les guerres et la paix*, som i allra högsta grad är en bok för dagen och en bok för alla, prutar ned värdet på denna världens hjältedåd och hjältar och firar en lysande rad af krigets bekämpare.

Fr. Soliéés *Tableau de l'histoire littéraire du monde* behandlar, som titeln utvisar, ett ofantligt ämne, hvilket förf. gör sitt bästa att öfverskåda och skaffa läsaren en vy öfver. Det är en smula betänkligt att klämma in en dylik kolossalframställning inom den trånga ramen af en liten populär handbok. Det allmänfattliga uttryckssättet strider mot den vetenskapliga exaktheten, och man riskerar obestämthet och tvetydighet, då utrymmets begränsning och rädslan att bli tröttande hindra en från vidlyftiga omskrifningar och utläggningar. Så t. ex. kunde man nästan tro, att förf. icke har reda på den stora skillnaden mellan de båda Eddorna, så vagt yttrar han sig om dem, sannolikt endast på grund af utrymmets knapphet och ämnets vidsträckthet.

I *Les grandes légendes de l'humanité* af L. Michaud d'Humiac förtäljas spirituellt och med en starkt skönlitterär anstrykning i språket några af de djupa sägner, som blifvit mänsklighetens allmångods och alltjämt tolkas af poeter och konstnärer. Från Indiens Rama och Krischna samt afbildningar af stora dumma gudar för han oss genom den förtjusande Psyke-sagan och den vandrande judens historia till den nyare tidens heroer, till den trollkunnige doktor Faust och den besjungne erotiske spanjoren.

Ett utomordentligt intressant och i sitt slag allenastående arbete är den förunderligt innehållsrika och lifligt skrifna boken om *La vie d'un théâtre* af Odéon-teaterns direktör, Paul Ginisty. I den får man veta ungefär allting om verksamheten och stöket på en parisisk teater och följa ett dramas öde från det ögonblick då författaren sätter punkt efter sista akten och tills vid första representationens slut protagonisten träder fram till rampen och enligt gammal tradition underrättar publiken om namnet på det uppförda styckets auktor. Man häpnar öfver det kolossala arbete och den väldiga personal, som kräfvats för att ett teaterstycke skall kunna gå öfver tiljorna, och har man nihilistiska tendenser gent emot flärd och fåfänglighet, suckar man: »Tant de bruit! — — — —» Emellertid finner man, att förtjänsten, om lyckan är god, kan bli ganska anseelig för skribenten, och man fattar därför till fullo hvarför diktarten i fråga alltjämt oförtrutet idkas.

Just som jag sitter och skrifver dessa rader, kommer en ny sändning från de älskvärda förläggarna. Det är *Les Pyrénées françaises* af Gésa Darsuzy, öfverdådigt illustrerad och, så vidt jag kan finna vid en flyktig genombläddring, afhandlande sitt ämne från alla tänkbara synpunkter, geografisk, botanisk, zoologisk, etnologisk o. s. v. Det är från dessa trakter Pierre Loti har skänkt oss härliga skildringar, det är där han har gått omkring och iakttagit de muntra baskerna, som Voltaire definierade sålunda: ett litet folk, som dansar på åsen af Pyreneerna.

K. J.

Från skilda håll.

»Kvinden og Samfundet», den danska kvinnosakstidskriften, kommer från och med oktober att förvandlas från månadskrift till veckoblad och får sålunda tillfälle att mera verksamt ingripa i de frågor, som ligga inom dess gebit. Priset blir 50 öre i kvartalet minus »Postpenge».

*

Kurser i trädgårdsskötsel på statens bekostnad och afsedda för folkskollärare ha sedan några år varit ordnade i Danmark. Dessa fyra veckors feriekurser besökas på det flitigaste och ha visat sig vara af stor nytta för landet. »Men på landsbygden», säger 'Kvindernes blad', ur hvilket vi hämtat denna notis, »går det gärna så, att vinna männen ett steg framåt, måste kvinnorna följa med, och så har uppstått en önskan att få undervisningen utsträckt äfven till lärarehustrurna. Mannen kom visserligen hem och berättade att man kunde sylta på det eller det sättet och laga likör af fallfrukt och mycket annat godt, men att få honom ut i köket för att stå öfver grytorna och *visa* hur det skulle gå till, det föll icke 'far' på läppen, och 'mor' inte heller, för rästen. Kunskapsbegäret var emellertid väckt och kunde icke nedtystas, ansökningar skickades in till ministeriet med begäran om understöd åt hustrurna också. Ministeriet var välvilligt stämndt för saken och räckte ut ett finger, visserligen bara sex dagars undervisning, men lärarehustrurna skyndade att gripa anbudet med båda händer och år för år växer deltagarinnornas antal. I år ha 24 folkskole- och folkhögskolelärarehustrur samt lärarinnor från landets olika delar besökt statens 6-dagars-kurs i trädgårdsskötsel vid Vilvorde. — Önskan att få kursen utsträckt till en månads tid är dock allmän hos eleverna, en önskan som man har all anledning hoppas snart skall gå i fullbordan.

*

Allgemeiner Deutscher Frauenverein's generalförsamling (den 20:de i ordningen) och därmed förbundna »Frauentag» sammanträder 1—4 okt. i Königsberg. Hvertannat år äger ett sådant tyskt kvinnomöte rum, alternerande i någon af de städer, där det stora allmänna kvinnoförbundet är representeradt. Utom för förbundsverksamheten komma redogörelser att lämnas för kvinnorörelsens framsteg under de gångna åren äfvenså föredrag att hållas öfver olika sociala frågor. Sista möte af detta slag ägde rum i Stuttgart 1897. Frauenverein's ordförande är Fräulein Auguste Schmidt, Leipzig. Bland de föredragande märkas äfven utom Tyskland bekanta personligheter såsom: Frau Marie Stritt, Dresden; Frau Henriette Goldschmidt, Leipzig; Frau Bieber-Böhm, Berlin m. fl.

*

Angående universitetsstudiet i Tyskland skrifver »Neue Bahnen»: För 10 år sedan riktade Allmänna tyska kvinnoföreningen (Allgemeiner Deutscher Frauenverein) sin första petition om tillträdet för kvinnor till medicinska studiet vid Tysklands universitet till alla regeringar, under hvilkas ledning lydde ett eller flera universitet, äfvenså till de respektive landtdagarna. De svar som ingingo utgjorde en verklig profkarta på alla upptänkliga former af afslag. En del regeringar svarade alls icke, andra hänvisade till landtdagarna. Blott två regeringar togo saken allvarsamt

och upptogo ansökningen välvilligt: Storhertigdömet Baden och Elsass-Lothringen. Det förstnämnda landet har redan för länge sedan uppfyllt sina löften. I Karlsruhe har stadens gymnasium för flickor inregistrerats bland landets högre bildningsanstalter. Heidelberg var det första tyska universitetet, där kvinnliga doktorer erhållit rätt att promoveras. Nu ser man Elsass-Lothringen följa exemplet. Redan i november förlidet år utfärdade den kejsarliga ståthållaren »en förordning om vetenskaplig pröfning af lärarinnor», hvilken innebär att med kompetensen att söka »öfverlärarinnebefattningen vid högre kvinnliga läroverk» följer skyldighet att hafva undergått en vetenskaplig pröfning. Som en följd af denna förordning har nu universitetet i Strassburg beviljat icke blott lärarinnor utan äfven alla kvinnor, som kunna uppvisa prof på gedigna förkunskaper, rätten att bevista föreläsningarna och kollegierna, dock med det förbehåll att respektive docenter därtill ge tillåtelse.

Såvidt oss är bekant, yttrar »Neue Bahnen» vidare, kunna numera kvinnor studera vid alla tyska universitet under mer och mindre gunstiga förhållanden. Att den största stränghet iakttages beträffande kvinnliga studenters tillträde till föreläsningssalarna anser tidskriften vara till kvinnornas egen stora nytta, »ty okunniga och ytliga kvinnor hafva ingenting med universitetet att skaffa».

*

1900 års kvinnokongresser. Ännu medan i såväl tal som skrift förmimmes återklang från den stora internationella kvinnokongressen i London, rustar man sig till nya sådana. Det är nu fastställt att under världsutställningen i Paris 1900 två officiella internationella kvinnokongresser skola äga rum därstädes. Den ena, *Congrès Oeuvres et Institutions féminines* (moderata partiet), skall ledas af m:lle Sarah Monod och har till generalsekreterare utsett m:me Pégard. Den andra kongressen, *Congrès de la condition et des droits de la femme* (radikala partiet) ledes af m:me Pognon med m:lle de Sainte Croix som generalsekreterare. Den första kongressen äger rum första veckan i juni, den andra första veckan i september.

*

Kvinnotidningen »La Fronde» höll sig under Dreyfus-processen med tre reporters, kvinnliga naturligtvis, enkom för denna. Tidningens spalter innehöllo nästan ingenting annat än Dreyfus under denna tid. Utom det stenografiska referatet öfver förhandlingarna meddelades dagligen ledare af Marie Durand, betraktelser af Sévérine och en kort öfversikt af Jeanne Brémontier.

*

En rösträttsseger. Den amerikanska tidningen »The Woman's Journal», som har till sin förnämsta uppgift att verka för kvinnans politiska rösträtt, har för vana att sätta en dufva med olivblad som vignett öfver hvarje meddelande som förkunnar en seger för rösträtts-saken. Nyligen har tidningen haft tillfälle att pryda sina spalter med ett dylikt segertecken. Den glada nyheten som på så sätt tillkännagifves, lyder: I dag (den 18 aug. 1899) har West-Australias lagstiftande församling antagit en lag om politisk rösträtt för kvinnor. Tidningen tillägger: Detta framåtgående och blomstrande samhälle har således följt sina grannstaters Syd-Australiens och Nya Zeelands exempel genom att utsträcka politisk rösträtt till alla medborgare, oberoende af kön.

— C. E. Lagerström —
FREJA-MAGASINET

18 Humlegårdsgatan 18
18 Götgatan 18
29 Drottninggatan 29

— **Froms Velocipeder** —

äro af alla, som begagna dem, erkända för sin stora hållbarhet och sin lätta gång.

Den enda **Guldmedalj**, som vid Stockholms-utställningen utdelades »för **Utmärkta Velocipeder**», tilldelades dessa maskiner.

OBS.! Rikt urval af tillbehör. Alla slags velocipeder repareras.

PER FROM, Stockholm, Mäster-Samuelsgatan 26.

Hygieniska Skodon tillverkas för Herrar, Damer och Barn.

OBS.! Prisbelönta af Dräkt-Reformföreningen.

Skodon tillverkas äfven efter modern fason.

☛ **Allt arbete utföres noggrant och af bästa material.** ☛

Reparationer verkställas väl och på bestämd utlofvad tid.

P. GUST. PETTERSSON,

52 Drottninggatan 52.

Sjuksköterskor

med goda betyg öfver genomgångna lärokurser och utöfvad praktisk verksamhet finnas anmälda å Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan, 1 tr. — Allm. Tel. 48 16. Riks Tel. 27 62.

**Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå,
Stockholm, 54 Drottninggatan,**

finnas anmälda kvinnliga arbetssökande såsom: lektionsgifvare i olika ämnen, svenska och utländska lärarinnor för hem och skolor, kontors- och skrifbiträden, bonner, husföreståndarinnor, sällskap och biträden i hem, föreläserskor, gymnaster, sjuksköterskor m. fl.

Å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå 54 Drottninggatan mottagas anmälningar till inträde i Förbundets

Sjukkassa.

Äfven personer, som icke äro medlemmar af Förbundet, kunna blifva delegare i densamma.

Anmälan.

Dagny utkommer **1899** med 20 häften, utgörande minst 28 tryckark.

Priset för hel årgång:

För medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* ... kr. 3,50.

För icke medlemmar af *Fredrika-Bremer-Förbundet* » 5,00.

Förbundsmedlemmar prenumerera å *Fredrika-Bremer-Förbundets* byrå, 54 Drottninggatan, personligen eller medelst postanvisning. Icke förbundsmedlemmar kunna prenumerera dels vid alla postanstalter i riket, dels på förbundsbyrån, dels äfven hos hrr bokhandlare.

Lösnummer kunna erhållas å *Fredrika-Bremer-Förbundets* byrå till ett pris af 30 öre för enkelhäfte.

BARNÄNGENS antiseptiska **Vademecum**

för **munnens, tändernas och hudens vård** m. m.

På begäran af Aktiebolaget Barnängens Tekniska Fabrik har jag inköft prover af några i handeln förekommande, koncentrerade munvatten: Vademecum, Dentolin, Stomatol, Gahnelit, Azymol och Aseptol och anställt jämförande undersökningar öfver deras förmåga att döda bakterier och att hindra bakteriers utveckling. Dessa undersökningar hafva skett under ensartade förhållanden för de olika munvattnen, såväl hvad beträffar munvattnens utspädningsgrad och temperatur som metoden för undersökningarne och de använda bakteriekulturernas motståndskraft.

Resultaten af dessa undersökningar framgå af nedanstående tabeller:

I. 2 % lösning af munvattnen.

Vademecum	dödade i regel	Tyfusbacillen på 1 min.,	Difteribacillen på 1 min.
Dentolin	» » »	» » 1—2 »	» » 2—3 »

II. 1 % lösning af munvattnen.

Vademecum	dödade i regel	Kolerabakterien på 1 min.,	Difteribacillen på 2 min.
Dentolin	» » »	» » 1 »	» » 3—4 »
Gahnelit	» » »	» » 1 »	» » 4 »
Stomatol	» » »	» » 1—2 »	» » 4 »
Azymol	» » »	» ej på ½ tim.,	» ej på 1 tim.
Aseptol	» » »	» ej på 24 tim.,	» ej på 24 tim.

Stockholm den 11 Juni 1899.

Germund Wirgin,

Leg. Läkare, Amanuens v. Karol. Institutets hyg. afdeln.

Adresser:

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstelefon 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

F. V. O. Centralbyrå: Stora Nygatan 36

Rikstelefon 15 46 — Allm. telefon 27 15

är under vintern öppen alla helgfria dagar, utom lördagar, kl. 10—4.

För hjälpsökande kl. ½ 10—11.

Föreningen Handarbetets Vänner: Brunkebergstorg 18.

Öppet 10—4.

Hildur Anderssons Ullspinneri- O. Skrädderi-Aktiebolag
Allm. T. 76 53. 16 Oxtorgsgatan 16, 1 tr. Rikts 1 63.
Filial: 1 Hornsgatan 1. Allm. 304 85.

"Schalkragar." Vackra, schalar i moderna mönster passande till krägar. Vätvas af ull. Gammalt ylle och ull, äfvensom all slags helle tages i utbyte. Gods afhemtas tacksamt afgiftsfritt.

Nytt!